

Nepodpisan se dopisi ne tiskaju. Pripostava se pisma tiskaju po 3 ure svaki rođak. Oglasi od 8 redaka stoje 80 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja iz pogodbe na upravom. Novci se šalju poštarom napušticom (sigurno postalo) na administraciju „Naše Sloge“ Ime, prezime i najbližu pošta valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravništva u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rasu: malo stvari, a našega sve pokvari“. Nar. Pos.

Izlazi svake četvrtke na cijelom arku.

Dopisi se nevrataju ako se i ne tiskaju.

Nebilježovani listovi se neprimaju. Predplata u poštarnom stoji 4 for. za svaki 2 for. za godinu. Razmjerno for. 2, i 1 za pol godinu. Izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija: naša se u Via Caritatis br. 25

Popis pučanstva.

II.

Mjeseca aprila t. g. predložio je češki zastupnik Jahn u carevinskom vieću sljedeće točke obzirom na predstojeći popis pučanstva: 1. Visoka vlada neka se obazire kod budućeg popisa pučanstva na to, da bude pri tom svatko zapitao ne samo za obće vni jezik, već i za narodnost i 2. visoka vlada neka se pobrine, da budu postupali niži činovnici kod rasudjivanja o obće vnom jeziku nepristrano, te da se kod popisa nećini nikakav pritisak na pučanstvo obzirom na obće vni jezik.

Preilog ovaj ne bijaše postavljen bez ikakva uzroka il zabave radi. Češki zastupnik znao je iz zadnjeg popisa pučanstva kako su Niemci u Češkoj oteli na hiljade Čeha ubrojiv je među Niemce, kao što su kod nas Talijani činili sa Hrvatima i Slovencima.

U državah, u kojih živi samo jedan narod, neimade popis pučanstva toliko važnosti kao kod nas, gdje imade više narodnosti i gdje se postupa pristrano kako jur rekomo. Kod nas odvise od popisa pučanstva najvažnija narodna prava, pa stoga i moramo svi nastojati, da se popis pučanstva provede temeljito, točno i nepristrano. Provedba takova nebi bila dakako po volji Niemcem ni Talijanom, jer nebi narasno broj njihovih pripadnika u onoj mjeri, u kojoj je narasao kod popisa g. 1880. i kako bi opet sada poskoćilo, da se provede, kako oni žele. Al pošto je kod nas narodnost temelj narodnih prava za kojimi težimo, to moramo nastojati, da se narodnost naša kod popisa iztkne t. j. da se priglasimo svi za Hrvate il Slovence, koji smo kao takovi rođjeni i odgojeni. Naši zastupnici na carevinskom vieću zahtijevali su već pred 11 godina, da se kod popisa pučanstva uzme u listine rubriku o narodnosti, al se tomu nije vlada odazvala. Kad se je pako kasnije provadljao popis puka, ta pri tom nastale svakojake pomjetnje radi „obće vnog“ jezika, držalo se obćenito, da će se kod prvog budućeg popisa zamjeniti oznaku „obće vni“ jezik s „narodnost“.

No zalibože obavije se i sada popis uz rubriku „obće vni“ jezik, jer je tako pravo Niemcem i Talijanom. Vlada se je doduše obvezala, da će činovništvo kod popisa biti nepristrano glede obće vnog jezika, al mi znamo, da vlada nemože stojati za svakim činovnikom i da ima većina činovnika, koji vole Niemcu il Talijanu nego li nam. Tuj nas dakle ni najiskrenije obećanje niti najčvršća obezba zadovoljiti il umiriti nemože. Nepristrane komisije mogle bi provesti točan popis il zbroj puka, da se urvsti rubriku „narodnost“, jer sve ostalo jest nepodpuno, netočno i pristrano. Međutim odlučeno je, da se u broji pučanstvo uz rubriku „obće vni“ jezik i s tim moramo računati. Do konca decembra t. g. imademo jošte podpuna tri mjeseca, a za to doba

dade se koješta učiniti. Naša narodna društva il pojedini rodoljubi dužni su podučiti neuke il učvrstiti slabice, da se i putem „obće vnog“ jezika priglaske k našoj narodnosti. Svatko, koji zanemari tu dužnost il koji nebi seba, svoju obitelj il služinčad prijavio k svojoj narodnosti, pomogao bi učvrstiti neprijateljske nam redove, počinio bi izdajstvo na vlastitoj krvi, na svom narodu. Ovaj popis vriediti će za daljnih deset godina i na njegovom temelju graditi će se narodnostno razmjerie u naših krajevih sve do novoga popisa.

Kod nas u Primorju t. j. u Istri, Trstu il Gorici jesu dvie samo narodnosti, jer je ono malo Niemaca tekur u novije vrijeme doseljeno. U tih pokrajinah stanuju Slaveni i Talijani U prve brojimo Hrvate il Slovence Kod popisa ovih, dotično kod njihovog obće vnog jezika, stvoriti će bez dvojbe il ovaj put protivne nam oblasti il činovnici sijaset novih jezika, koje je izmislila ljudska zloba a kojim ovdje neima mjesta. U ovih naših stranah razumijemo pod Slavenom jedino Hrvate il Slovence, pak nas neće nimalo uznemiriti budu li ovdje ili ondje jedni s drugimi zamjenjeni, doćim ćemo odlučno ustati il protiv oblastim il protiv pojedinim činovnikom doznademo li, da se je bilo Hrvate bilo Slovence Talijanom pribrojilo. To vriedi napose za Istru, gdje su narodnostni odnosaji napetiji nego li n. pr. na Goričkom il gdje će naši narodni protivnici sve sile uložiti, da nam ugrabe što više braće il sestara.

Upozorajemo dakle jošte jednom prijatelje il učitelje našega puka, da ga na vrijeme poduče il upute kako mu se valja kod predstojećeg popisa ravnati il što mu je nećiniti, da ga milom il silom ne pritegnu u tudje jato.

Predstojeći popis pučanstva od tolike nam se čini važnosti za okolnosti il odnošaje u kojih živimo u ovih naših južnih stranah, da ćemo se svakako jošte prije nego li bude proveden, na nj svratiti.

Glavna skupščina

Bratovščine hrvatskih ljudi u Istri. (Konac.)

Pošto bijahu pročitana il odobrena ova izvješća, daću skupščinari odstupajućemu odboru absolutorij, a na predlog urednika Mandića izriče se starom odboru u zapisniku zahvala na rodoljubnom il poštivotnom njegovom djelovanju u minuloz društvenoj godini. Zatim se prešlo na izbor novoga odbora.

Urednik Mandić, obrazloživ svoj predlog tim, što je jedva vrstnijaše odbora želiti možemo, predložio da sl. skupščina izabere aklamacijom gospodu stare odbornike. — Predlog bijaše živahnim odobranjem jednoglasno primljen.

Isti predložio u revizionalni odbor sljedeće članove: g. Vicka Dubrovića, g. Mirka Jelusića i g. Mata Šepića. Predloženi bijahu također aklamacijom potvrđeni.

Kod 4. točke predložio g. N. Butković, da bi se ustrojilo nekoliko stalnih podpora, jer da se dosadašnjimi malenim svotami ne postizava svrhe. Naše društvo,

da je mnoge poduprlo ali nijednoga odgledilo. Za podkriepu svomu predlogu navajda jednoga mladića na koparskom učiteljstvu, koji je vrlo darovit, al i vrlo siromašan, pak da bi mu trebalo dati stalnu podporu. Takvih mladića da imade i više u Istri, a ovakviti imade bi se dieliti stalne podpore od „Bratovščine“.

Nadalje predložio isti član, da se nepredieljuje u buduće svote, koju se imade podieliti pojedinim moliteljem, jer da slabuju tim do sada odbora u nekotjih slučajevih ruke vezane. Za dokaz o potrebi pojedinih molitelja imao bi se tražiti ključ o plaćanju poreza uz dotičnu svjedočbu siromaštva.

G. V. Dubrević protiv se zadajem predlogu, jer nije uviek plaćanju obilna poreza dokazao dobronastaju dotičnika.

G. dr. Dukić govori proti svjedočbama siromaštva il protiv iakstom o plaćanju poreza. Glede svjedočba reče, da znademo svi kako i komu se izdaju, a glede poreza reče, da ga kaditko plaćaju mnogo oni, koji su zaduženi do grla. Glede izvoda o materijalnom stanju molitelja neka se to prepusti odboru, a što se tiče stalnih podpora il stipendija, neka odbor predlog prouči il buduću skupščinu o tom izviesti.

U istom smislu govori g. dr. Mandić dodav, da se bar sa stipendijami počeka dok naraste glavnica na 10 hiljada forinti.

Dr. Stanger jest također proti stalnim podporam, jer nije svrha društva odgojit mladića od prve do zadnje škole, već priteći u pomoć siromahom, kad to najviše trebaju. Napredak jedne godine nemože biti mjerilom za čitavo školanje mladića, jer se kojigod a početka dobro načni, a kasnije popusti, a kad bi imao stalnu podporu, nebi se toliko s knjigom mućio, znajući, da mu ju neće lahko oteći. Moglo bi se dapače komugod stalnom stipendijom tim naškoditi, što bi se zalienio u školi.

Gosp. Butković zahvaljuje se gg. predgovornikom, što i oni podaju toliko važnosti njegovim predlogom, o kojih se je razprla živahna il triezna razprava. G. dru. Stanger u odgovara, da bi se imala podieliti stalna podpora samo u izvanrednih slučajih il izvanredno nadarenim, a siromahim mladićem.

G. Vj. Spinčić žali što se nije u odboru o tih predlozih razpravljalo, a inače prijaše uz predlog dr. Dukića.

G. M. Jelusić upozoraje na zaključak lanjske skupščine o tom predmetu, te predlaže, da se opunomoći odbor, da može u izvanrednih slučajih il prekoraziti utanačenu svotu podporu.

Napokon bijaše prihvaćen predlog, da se podieluju lanjske godine ustanovljene svote, a u izvanrednih slučajih prepunčša se to uvidjavnosti odbora.

G. dr. Mandić pita predsjedništvo, da li su dobra sahranjeni društveni spisi, vriednosni papiri il štedioničke knjižice, te da li su osjegurani proti požaru.

G. Butković shvaćajući smjer upita, odobrava ga il predlaže, da društvo nabavi željeznu blagajnu, u koju će se spraviti društvene vriednosni, papiri, knjižice itd.

G. dr. Dukić podupire toplu predlog uz opazku, da se odmah nabavi željeznu blagajnu.

Predlog taj primljen bijaše jednoglasno.

G. M. Jelusić pita kako stojimo sa zaključkom lanjske skupščine, da se podigne bivšemu predsjedniku, pokojnom g. Ernestu Jelusiću pristojan spomenik.

Gospodin predsjednik odgovori, da se o tom zaključku sada ozbiljno radi, te da će biti izveden na obće zadovoljstvo. Napokon pročita društveni tajnik brzojavni pozdrav g. dra. Laginje, koji bijaše sa živio-kličii sačinjen, a g. predsjednik zaključki skupščinu zahvaliv se vriedno gg. skupščinarom na tolikom maru il radu za dobro našega društva, te pozove prisutne,

da uzkliknu trokratni živio Njeg. Velik. cesaru il kralju Franu Josipu, čemu su se skupščinari živahno odazvali.

Slaveni Istre il Trsta

kod Kačićeve svečanosti.

(Konac.)

Trst. Svečanost pjesnika, buditelja il učitelja naroda, uzvišenoga Milovana, pridružuje se il kličie mu: Slava!

Uredništvo „Edinosti“.

Trst. Pozdravljamo sbor častilaca velikoga jugoslavenskoga pjesnika, kojega spomen nikada neće ugasnuti pred harnim mu nadom. „Sokol“

Trst. Pod gordim Biokotom skupljenim sinovom biedno nam zajedničke majke, bratski pozdrav! Kačićevoj sjeni odužit ćemo se budemo li vriedniji Hrvati nego li jesmo. Naučimo se čemu il od ni-mih grbova. Slava starcu Milovanu!

Uredništvo „Naše Sloge“.

Trst. Orjekovječitelju slovinskih junaka il vitezova, čijomu starcu Milovanu neumrla slava! Njegov nacrt zajedništva budi nam program, a niemi grbovi nek oživu u srdcih naših!

Za političko društvo „Edinost“: Mandić.

Trst. Narodnoj svečanosti il proslavi velikana, koji je ovjekovječio junake avih slavenskih plemena, neumrlomu starcu Milovanu, prisustvujemo il mi u duhu, te kličemo iz dubine srca: Slava Kačiću! Slovanaka čitalnica.

Trst. Pri-ustvujuć u duhu narodnom slavju, želim, da Milovanu bude na skoro sledio onaj spomenik, za koji se naš nuktotrpni narod od vajkada bori. držeć se načela: malo periculum . . . quam quietum pravumque servitium.

Dr. Buić-Kovatević.

Trst. Narod, kojega si ti, veliki naš pučki prosvjetitelju, toli žarko ljubio il junacka mu djela bezsmrtnom pjesmom ovjekovječio, hrlu oduševljen iz svih krajeva raztrgane domovine pod vidljivji znak zahvalnosti prama tebi, koja dok vieka il svieta bude, neće iztećnuti iz njegovih srca. Hodočasti narod na tvoj humak, da se spojii s kriepkim tvojim duhom il ojači tvojom uspomenom, da uzmogne evladati il današnje svoje neprijatelje, koji mu nepriznaju ono malo preostalog, krvlju njegovom višekrat natopljenog siromaštva, da uzmogne evladati dušmane, koji mu tudju narodnat nameću il zlobno državno pravo krlje, a naravno nieće. Urvajuci se u bolju budućnost, prisustvujemo u duhu tom velikom narodnom slavju. Slava Kačiću! Živija hrvatska proslava!

Paskiević-Čikara, Stjepan Gjivić, Antun Bogdanović-Panjkota.

Trst. Orjekovanomu pjesniku, buditelju il uzkrizitelju narodno sviesti, Milovanu, našem velikanu, vječna slava! Njegovim častiteljem gromki: Živili!

Delavsko podporno društvo.

Trst. Slava starcu Milovanu, buditelju hrvatstva il slavenske uzajmnosti! Hrvatski radnici.

Trst. Neumrlomu pjesniku, narodnom apostolu kličie: Slava!

Predsjedništvo podružn. sv. Cirila il Metoda. U mag u Istri. Sveobćem slavju hrvatsakomu, slavi Milovana, pridružuje se u ime Koparske čitalnice.

Trst. Orjekovanomu pjesniku, buditelju il uzkrizitelju narodno sviesti, Milovanu, našem velikanu, vječna slava! Njegovim častiteljem gromki: Živili!

Delavsko podporno društvo.

Trst. Slava starcu Milovanu, buditelju hrvatstva il slavenske uzajmnosti! Hrvatski radnici.

Trst. Neumrlomu pjesniku, narodnom apostolu kličie: Slava!

Predsjedništvo podružn. sv. Cirila il Metoda. U mag u Istri. Sveobćem slavju hrvatsakomu, slavi Milovana, pridružuje se u ime Koparske čitalnice.

Trst. Orjekovanomu pjesniku, buditelju il uzkrizitelju narodno sviesti, Milovanu, našem velikanu, vječna slava! Njegovim častiteljem gromki: Živili!

Delavsko podporno društvo.

Trst. Slava starcu Milovanu, buditelju hrvatstva il slavenske uzajmnosti! Hrvatski radnici.

Trst. Neumrlomu pjesniku, narodnom apostolu kličie: Slava!

Predsjedništvo podružn. sv. Cirila il Metoda. U mag u Istri. Sveobćem slavju hrvatsakomu, slavi Milovana, pridružuje se u ime Koparske čitalnice.

Voloski djaci.

Volosko. U duhu a vami pred divnim spomenikom, sigurnim znakom napredka i bolje budućnosti hrvatskoga naroda, kličemo uzhitno: Slava starom Mitovani! Živio Rendić!

Prejedništvo čitaonice, dr. Stanger.

Pogled po svijetu.

Trst, dne 1. oktobra 1890.

Austro-Ugarska: Najvažnija novost ovoga čedna jest za nas Hrvate odstup dalmatinskoga namjestnika, generala Blažekovića. Već se je više vremena pisalo, da će general odstupiti, dapače imademo i mi u zadnjem broju o tom viesti, no jer se nije pravo znalo za uzrok tomu odstupu, nije se tim glasovom mnogo vjerovalo. Nu namjestnik Blažeković dao je svoju ostavku bez buke i vike, a da se skoro niti nezna, koji bijaše tomu uzrok. Govori se doduše, da ga je na to prisililo slabo zdravlje, nu takav uzrok nadje obično svaki činovnik, koji milo ili silom zapuše svoje mjesto. Iz hrvatskih listova iz Dalmacije razabiremo toliko, da je Blažeković uvidiv kako nemoguće u današnjih okolnostih izpuniti opravdanih želja hrvatske stranke u Dalmaciji, — kojop se bijaše valjda obvezao, da će je izpuniti — položio svoju čast, da se ukloni borbi, koja bi bila morala nastati između njega i stranke ili između njega i ministarstva. Isti listovi govore dosta prijazno o bivšem namjestniku, koji da je imao najbolje nakane, al da ih nije znao odlučno izvesti. Obćenito se govori, da će biti imenovan dalmatinskim namjestnikom general Albori, rodom Kotoranin. Za njega kažu, da je izvrstan vojnik, nu u zemaljsku upravu da se malo razumije, hrvatskoga jezika da nepoznaje a s dalmatinskim Talijanima, da je u prijateljskom obćenju. Obistinili se nadgadanje, da će naime novi namjestnik Dalmacije udariti protu-hrvatski pravac svojemu radu, tada predstoje našoj braći ljuta borba, iz koje će bez dvojbe izaći kao pobjeditelji.

Dne 27. septembra imali su prvaci staro i mladoćeske stranke u Pragu skupnu konferenciju. Razpravljalo se o tom, da li bi Mladoćesi pristali na česko-njemačku nagodbu kad bi se vlada obvezala, da će uvesti česki jezik kao unutarnji jezik sudova. Upitani Staročesi da li imaju garanciju od vlade, da će u to pristati, odgovorili, da neimaju i tako izjaviše se mladoćeski zastupnici, da će ostati na dosadašnjem stanovištu. Dva dana zatim bijaše izabran kod naknadnih izbora Mladoćeh dr. Slavik u zemaljski sabor, dočim se nisu Staročesi usudili staviti mu protukandidata.

U donjoj Austriji bijaše izabrano u izvanjskih obćinah 17 konservativnih i 3 liberalna zastupnika za zemaljski sabor. Taj neuspjeh uznemirio je čim, židovsko-liberalne novine, koje pozivlju istu u na pomoć protu konservativcem i protivnikom židova.

Srbija: Dne 27. t. m. vraćao se je kralj Aleksander sa svojim otcom u kočiji u Biograd. Tom zgodom razprskala se je jedna patrona pod kolima kraljevog adjutanta. Pošto se je u izoemstvu raznela viest, da bijaše napreren atentat protu kralju, izjavila je službeno srbiska vlada, da se je rečena patrona samo slučajno razprskala. Ovih dana bijahu obavljani izbori za narodnu skupšćinu. Radikalna stranka slavi sjajnu pobjedu, dočim su liberali dobralno, a napredujaci posve potučeni.

Rusija: Službeni listovi javljaju, da će vlada sazvat do mala konferenciju, koja će razpravljati o židov-

skom pitanju, koje se mora napokon riješiti. Isti listovi pišu, da se nije promijenio politički položaj u Europi poslije sastanka careva u Rohnstocku, te da ga neće promijeniti ni najnoviji sastanak careva u Beču.

Italija: Ministar predsjednik Crispi sastav se ovih dana sa francuzkim novinarom St. Cere, izjavio se vrlo laskavo o Francuzkoj, koju da li Italija branila protu neprijateljskoj navali. Ta izjava da je učinila loš utisak na talijanske saveznike. Talijanski sabor započeti će novo zasjedanje mjeseca novembra, a u maju buduće godine, da će se obaviti novi izbori.

Njemačka: Današnjim danom gubi kriepost socijalistički zakon u Njemačkoj, koji bijaše stvoren prije dvanaest godina protu socijalistom. No dočim prestaje strogi zakon protu revolucionarom, stupa istim danom u život težki zakon o povišenju vojne sile, koji bijaše prihvaćen mjeseca jula. Jučer je stigao njemački cesar Vilim u pohode u Beč, odakle će sa cesarom Franom Josipom u Štajersku na lov.

Franina i Jurina

Fr. Ča da te naši opet va Poreč?
Jur. Peju da ja.
Fr. Ča jih morda zovu Talijani, da vide pavučinu va kase mesto onih 80 tisuć.
Jur. Miala, da gospoda porečka sporadi njih jako siveju.
Fr. Tako kako te se znet?
Jur. Reć te da: ki ga av u av u.

Različite viesti.

K sastanku slovenskih i hrvatskih zastupnika u Ljubljani. Javili smo u zadnjem broju, da će se sastati dne 2. t. m. državni i zemaljski zastupnici Istre, Trsta, Gorčke, Kranjske, Štajerske i Koručke u Ljubljani na dogovor o zajedničkom djelovanju u carevinskom vieću i u pokrajinskih saborih rečenih zemalja. Državnih i zemaljskih zastupnika naše krvi imade u tih zemljah preko 60. te se je nadati, da će se svi, koji nisu teško zapriječeni, odazvati pozivu ljubljanskih drugova. Svi pozvanici dobili su program, o kojem će se razpravljati i kojemu su slijedeće točke: 1. Obćeniti politički položaj; 2. pravosudje; 3. školstvo; 4. politička prava; i 5. časopisje. O svakoj točki izviestiti će posebni izviestitelj skupšćinare, koji će tada moći da o tom izreknu svoje mišljenje. Kako pišu ljubljanski listovi pripravljaju gg. zastupnikoh tamošnjia narodna društva svečanu večer dne 2. t. m. u prostorijah „Čitalnice“.

Od istarskih zastupnika odputovali su njekeji put biele Ljubljane danas (1. t. m.) u jutro, a ostali će odputovat večeršnjim vlakovi.

Obiteljska nesreća. Ordašnjega trgovca i poznatoga hrvatskoga rodoljuba g. M. Polliča stigla je ovih dana grozna obiteljska nesreća. Dne 27. t. m. preminula mu naime nakon krčke ali teške bolesti premisa mu supruga, gospođa Jelica. Glas o nagloj smrti vrlo cijenjen gospođe, uzneše supruge i mlake, izazvao je u ovdajšnjih slavenskih krugovih dubok utisak, iskrenu sućut do veleštovanoga našega rodoljuba i njegove sedmero drobne siročadi. A kako i nebi, štá avim nam bijaše prevriedna pokojnica: zamijela radi njezine dobrote, prijaznosti i skromnosti. Živila je jedino za svoju obitelj, u kojoj je kraljerala sloga i ljubav i u kojoj je zauzimalo prvo mjesto hrvatsko rodoljublje. Pokojnu gospođu Jelicu da je g. kotarski poglavar poslao taj spi-

ćenili su u velike boljii slavenski krugovi ovdoga grada, te bijaše u avih naših boljii drukvih dobro došla, ordačno primljena i liepo gledana. A i poslije smrti, prigodom njezina pogreba htjedose njoj izkazati osobitu počast tim, što ju uprav mnogobrojno dopratiše do zadnjeg počitka. U tolikoj nesreći slabo pomažu i najskrenije rieči i najsrdačnija sućut onim, koji bijahu nesrećeni. Al ako može štá ublažiti tešku bol našemu prevriednomu prijatelju, neka ga blazi bar to uvjerenje, da svi s njim duboko žalimo za njegovom čestitom suprugom, da njemu i njegovoj djeci iskreno želimo, da bi mužterno i stripljivo podnešli silni udarac, što ih je iznenada snažao i napokon, da njegovu mnogobrojnu prijateljia, a ujezini štovatelji s njim ujedno, uzdišu: u nauživala se božjeg lica plemenita duša!

† Marija Nikolić. Našega sugrađanina i rodoljuba g. Nikolu viteza Nikolića zadela je 29. septembra teška obiteljska nesreća. Preminula mu naime onoga dana jedinica sestra gena Marija, za kojom žali duboko ne samo brat jedinac već i mnogobrojni prijatelji i štovatelji. Blagoj pokojnici vječni pokoj. a razočiljenomu g. vitez u naša iskrena sućut.

Glavna skupšćina „Delalskega podpornoga društva“ u Trstu. Pošto bijahu nakon tolikih zaprieka potvrđjena pravila našega radničkoga društva, usljed kojih postaje ravnopravno sa c. kr. kotarskimi blagejnama za bolestnike, urekao je odbor novu skupšćinu za dne 5. t. m. na kojoj će biti po novih pravilih izabrana društvena uprava. Skupšćina biti će u 3 sata poslije podne u velikoj dvorani gostione kazališta „Fenice“.

Novo obćinsko zastupstvo u Pazinu. Obistinila se je viest, koju smo doneli u posljednjem broju, da je visoko ces. kr. namjestništvo u Trstu zabacilo utok podnešen protu izboru I. tiele. U razlozih se navajda, da je član komisije, koji prima poziv. dužan do kraja uztrajati, te da se nemoguće njegovoj volji pripustiti, da odstupi tekom glasanja. Ako su se dakle njekeji članovi komisije udaljili prije nego li je svršen izborni čin, to on se morali drugi članovi pozvati u komisiju. Pošto se pako nevrđi, da nisu oni novo pozvani članovi imali avih zakonskih uvjeta, t. je izbor redovito proveden i morao se potvrđiti. Evo ovim činom učinjen je konac protivničkim spletkam i dao je zadovoljštinu ogromnoj većini pućanstva ove prostrane obćine, kojum će odesad upravljati čisto narodno zastupstvo. Usljed odluke namjestništva naredjeno je obćinskomu glavarstvu, da sazove novo zastupstvo, da se konstituiru. Odzivajuć se ovom nagolu obćinsko je glavarstvo već raspisalo pozive, kojimi se novo izabrani zastupnici pozivlju na javnu redovitu sjednicu, koja će se obdržavati dne 9. ovoga mjeseca, da se izabere novi načelnik i obćinska deputacija. Danas osam dana dobit će dakle pazinska obćina novoga načelnika.

Desetletnica. Ovdajšnje „Bralno in podporno društvo“ slavi u nedjelju dne 5. t. m. poslije podne desetgodinišnju svoga obstanka te priredjuje tom prigodom, veselicu u hotelu „Europa“ sa vrlo bogatim programom. Sudjelovati će kod veselice domaći tamburaši, pjevači i članovi dramatičkoga odjela našega „Sokola“. Zelimo što boljii uspjeh.

Iz Lošinja pišu nam 23. t. m. U naših dopisih mjeseca junija i julija obavijestili smo Vas koliko se brine naš kotarski poglavar za naše ljeličice, kako zemuromno radi za napredak gospodarstva pomoću gospodarske podružnice i kako se je u vrijeme zemaljskih izbora pokazao našim prijateljem. Evo nas danas, da Vas izviestimo o njegovom djelovanju u drugih strukah.

U zadnjof sjednici mjestnoga školskega vieća jedan član i prvak one svojce, koja ovdje gospoduje, izjavio je, da je krivo rodbinstvo između kotarskoga školskega nadzornika i jednoga člana našeg pućkog učiteljska, što se događajuu sramotni slučajevi u naših pućkih školah.

Gosp. nadzornik nije dakako mogao mirno duše podneti ovako grdni napadađ za njegovu osobu, te se govori (a to potvrđuje i dopis iz Lošinja u porečkoj „L. Istriji“ od dne 26. julija), da je podnio izviestće na predpostavljenu obćinu o toj zgodu zahtejavajući razjasnjenje i zadovoljštinu. Kako je došao taj spis u ruke obćinskomu piscaru porečkoga listića, koji stoji vazda na službu ovdajšnoj kliki i koji sačinjava svoju političku strast tim, što naćrčka kada ter kada kakav lazi patriotički dopis za službeni list trćanske vlade — kako je, opetujemo, on došao do tega izviestća, toga neznamo, nu čini nam se, da je g. kotarski poglavar poslao taj spi-

gradskomu načelniku za obaviest, mjesto da po zakonu postupa protu mjestnomu školskomu vieću. Kao odgovor g. nadzorniku izišao je spomenuti dopis u porečkoj listići, u kojum mu se bezsramniti poglavarima i klovetami izravno podruguje, da neće nikada odgovora, razjasnjenja niti zadovoljštine dobiti. A kao da ni to nebijahu dosta, predbacuje mu se, da je stranac, dohoda itd. Kad doznamo ovdje za taj pogani dopis, govorilo se obćenito, da nije tim pogrdjen samo c. fr. kot. nadzornik već i netko drugi. Al nitko nje nemice. Jedan si nemoguće pomoći, a drugi spravlja mirne duše uvriedu u žep.

Govori se gradom mnogo i o gradskoj glasbi, koja da je cenovala njuku strančersku demonstraciju, koja bijaše na javnom mjestu izvedena i koju da je odobravao njeke javni slušbenik — kako kažu — jedan učitelj. Nedemo izpitivati jeli bila ta demonstracija uvriedljiva ili neuduzna, mi smo dapače za ovo posljednje, ali g. kotarski poglavar nesudi tako. On je pozvao na red ravnateljia škole oćitar mu, ni krivu ni dužnu lekciju, a gosp. učitelj smije se izpod brka. Zlobni jezici govore, da imade g. poglavar osobite izbire napram talijanskoj kliki, a zlobnjiji primjeđuju dapače, da se je i boji. Ordje nam ne moguće nikomu izbjeći, da je g. kotarski poglavar vrlo marljiv i točan član talijanskoga društva „Unione“, gdje se nalaze naši najveći narodni protivnici. Je li to u redu za jednoga kotarskoga poglavara ili ne — neka sudi sam. Kao privatna osoba možemo kuda hoće, ali sa onim „c. kr.“ pred imenom držimo, da nebi smio. To zaključujemo odatle, što se neprestano govori i piše, da c. kr. vlada želi mir i ravnopravnost među pojediniimi narodii, al se kod nas za tim neide radeć dvoje mjere napram dvim različitim narodnostim i njihovim društvom. Hoćeti li nećeti mora i sam g. poglavar priznati, da smo mi Hrvati u većini, a k tomu znade vrlo dobro, da imademo ovdje u gradu hrvatsku čitaonicu, pako kao zastupnik cesarske vlade i kao nepristran činovnik morao bi biti u obih društvih il u nijednom. Tako bi pokazao, da je pravi tumač vladinih želja i nakana i tim bi si stekao obćenito štovanje. bez čega nemoguće on niti jedan činovnik valjano vršiti svoje dužnosti. (Kako vidite klištrili smo lievo i desno bojeći se oštrog oka g. cenzora i talijanske porote. Op. Uredn.)

Razpisane štipendija. Zemaljski odbor u Poreču razpisuje natječaj za tri zemaljske štipendije svaka od 200 for. za školsku godinu 1890—91.; jedna štipendija jest za slušatelje prava, jedna za slušatelje filozofije, a treća za slušatelje politehničke. Nadalje razpisuje natječaj za dvie štipendije — svaku od 100 for. za gimnazijalce, koji uče dobrim uspjehom; prednost imadu oni, koji polaze koju gimnaziju u pokrajini. Molbe podkriepljene svjedocbami treba poslati zemaljskomu odboru u Poreču do 31. oktobra 1890.

Suša u Istri i nestašica vode. Odsavud iz Istre i kvarnerskih otoka tuže nam se, da je velika suša jesenske prirodne poseve uništila, a što je još gore, nestalo je u mnogih vrelieh, vodnjacih i šternah posve vode. Jačan narod donaha vodu za sebe i blago i po 2—3 sata daleko te se ne prestano naziro hoće li se već Svevišnji smilovati te poslati nam blage i toli putrebite kiše.

Iz Dalmacije pišu nam 30. sept. 1890. Namjestnik Blažeković je odstupio. Nemauno ga zašto hvaliti nit na njim tužit. Za njegove uprave talijanština je slijedila širit se kao i prije; švabština se gnjezdila i puštavala korien sve dublje. Glas naroda, da to prestane, nije se nigda uvazio. Naša su prava usiok krjenca, najvjetiji osvjedčiji naroda bili su prezirani. Sjetimo se samo zabrane grbova oko Kačićeva spomenika, i zapoviedi, da se ared hrv. grba uimne orao. To nam najbolje riše što se htjelo i za čim se težilo. Nemauno a toga razloga da za njim žalimo. A nije nam se veselit ni novom, koji bude imenovan, ma kogod bio. Narodna stranka protivna je vojniku. Želila bi civilnog namjestnika. Nije se dubru uzdat ni s tim, ni s ovim. Teška je duhu naroda hrparata šaka ratnika, ali bi možda bila od nje ubitačnija u našim okolnostima gladka rućica diplomata, vješta hitrim doskočicom i lukavstvu. s kojim se narodi na uzdi drže. Ne varajmo se: Mi nismo stoji. Pod tudjim štitičvom nigda dobra za vas; što smo do sad dobili? Samo mrvice i obećanja. To nas ne može zadovoljiti. Mi hoćemo biti svoji na svome. Kogod namjestnik došao, radić će uvijek protu hrvatskom programu a njemu će predpostavljat drugog, tudjeg. A mi nemoguće živiti svojim životom, već jedino u slobodnoj i sjedinjenoj Hrvatskoj. Zato

nam je sve jedno, postao namjestnikom vojnika ili građanina, Petar ili Pavao.

Hrvatska škola u Pazinu. Nakon opetovanih molba i požurnica očitovatelja se je želja našega pučanstva u gradu Pazinu. Hrvatska pučka škola otvara se ovih dana. Upisivanje je slijedilo jučer i danas. Za ravnajućega učitelja imenovan je — kako čujemo — g. Ernest Jelusić, rodom Kaštavac, dosadnji učitelj u Lipi kod Jelšanah. Imenovana je već i učiteljica. Početak je učinjen, Bog će nam pomoći i nadalje bude li sloge, uztrajnosti i požurnosti.

Glavnu skupštinu obdržavati će zemaljsko kulturno vijeće u Poreču dne 8. oktobra 1890. u dvorani zem. gospodarskoga zavoda. Na dnevnom redu jesu slijedeće točke: 1. Izvješće predjedništva. 2. Obćenito izvješće zemaljskoga kulturnoga vijeća za 1889/90; 3. razprava o predlozih, koji stignu predjedništvu u roku ustanovljenom društvenim pravili. Po §§ 4 i 5. mogu zastupati g. predjedništvo gospodarskih za drugu dotičnu g. podpredništvo. Skupštini mogu prisustvovati samo članovi kotarskih gospodarskih združaja.

Delavska škola u Kastvu. Upozorujemo roditelje onih mladića, koji kane polaziti delavska škola u Kastvu, na „Oznanu“, koja se nalazi na zadnjoj stranici. O koristi i važnosti te škole bilo bi suviše trošiti riječi, kad i onako svatko pametan i sam to uvidja.

Trygtha u Istri. U zapadnoj strani Istre, napose uz more obavljena je svuda letošnja trygtha. Obilno grozdja nebijase nigdje; nječud srednja mjera, a drugdje ponajviše loša. U istočnom dijelu Istre nije moglo grozdje svuda dobro zororit jer ga je bila velika sniša tako prišla, da bijahu pojedine jagode kano iz nlova. Gdje je grozdje moglo zororit tu će biti letos izvrstna kapljica.

Za našu podružnicu „sv. Cirila i Metod“ darivali su prijatelji i štovatelji obitelji g. M. Polliča mjesto vjenca sa lies pokojne gdje Jelice Pollič slijedeće svote: „Slovanska Čitalnica“ u Trstu for. 20; Prijateljica for. 50. 50 nč.; G. Ivan Šabec for. 15; obitelj Mančkovec for. 10.

Kačićev kip. G. Jozo Zaraba, slikar u Dubrovniku, javlja nam, da imade na prodaju liepo izradjen sadren kip Andrije Kačića Miošića uz ciena od samo 1 forinta. Tko bi želio nabaviti kip neumrolog stercera Milovana, neka se obrati na g. Zarabu u Dubrovniku.

Podarovanje konja. Dne 18. t. mj. bijahu podarovani slijedeći vlasnici konja na Krku. 1. Za kobila sa ždribeći: Petar Bogović iz Dubašnice dobio je 25 for. Antun Bogović iz sv. Fuške 15 for. Josip Moružić i Natal Moružić iz sv. Fuške svaki po 10 for. 2. Za 3 i 4 godina stara kobila: Ivo Škarpia iz Malinske 20 for. Matija Busić iz Vrbnika 15 for. Jurej Busić iz Vrbnika 10 for. 3. Za jedno- i dvogodišnje kobilice: Petar Bogović iz sv. Fuške 15 for. Ivo Červić iz Krana 10 for. Mikula Kirinčić iz Dobrinja 10 for. — Dne 21. septembra u Pazinu: 1. Za kobila sa ždribeći: Mate Zolić iz Čepića 35 for. Ivo Germić iz Čepića 20 for. Mate Sulamun iz Čepića 15 for. Antun Frankola iz Keršana 10 for. Jakob Paušić iz Novaka 10 for. Mate Sulić iz Čepića 10 for. 2. Za 3 i 4-godišnje kobile: Anton Nežić iz Čepića 25 for. Frano Opaić iz Cerovlja 20 for. Teodor Toneti iz Plominna 15 for. Frano Ivić iz Tupljaka 10 for. 3. Za jedno- i dvogodišnje ždribećice: Mate Honović iz Čepića 15 for. Šimo Honović 10 for. Josip Peculić iz Berda 10 for. — Koraca iz Kašćerže 10 for. Pavao Nečinović iz Čepića 10 for. Iz ovoga izkaza jest razvidno, da se kmetovi oko čepićskoga jezera vrlo liepo sa konjogojstvom bave, jer bijaše između 15 podarovanih 8 njih iz rečene okolice, što njim svakako služi na čast, a i na korist.

Novi vozni red. Prometno ravnateljstvo c. kr. državne željeznice u Trstu dopisalo nam je novi vozni red za državnu željeznicu Trst-Divača, Trst-Pula-Rovinj, koji stupa u kriepost dne 1. t. m.

Tjedni sajmovi u Zagrebu. Od tamo pišu nam: Kad smo prije nekoliko vremena upozorili naše občinstvo na tjedne sajmove u Zagrebu, izrekosmo našu, da će nedvojbeno uspjeti, bude li naša ladanjaka inteligencija, name župnici, učitelji, občinski poglavari i patriotska vlastela te i ni prijatelji naroda obraćali pozornost seljaka na zagrebačke tjedne sajmove te ih upućivali, da će na ovih sajmovih za svoje liepo blago dobru cieniu postignuti. I doista, naša naša nije prevarila. Na dosadanjih nedjeljnih sajmovih bilo je dosta rogata marve, svinja i konja i štogod

je valjane robe bilo, našlo je kupce. Sgodna prilika, koja se svekih osam dana pruža, potiče i seljački narod i vlastelu, da svoje blago na tjedni sajam u Zagreb šalje. Svake sriede vidimo na marvinskom trgu u Zagrebu živahniji promet; seljački narod se natječe, da što liepše blago dotjera. Poznati odnosi sa naše stočarstva nisu još toliko dotjerani, da bi se mogao svaki seljak sa vlastelom glede ljepote blaga natjecati. Uz valjano i liepo blago ima mnogo, rekli bi još više kriljavoga. S toga vidimo, da sa marvinskoga trga kriljavo blago odlazi, odkud je došlo, jer ga nitko ne kupuje. S toga osobito naglasujemo, da na zagrebačkom trgu rogata marva dobre prodje ima, ako je valjana za trgovinu i mesara — inače ne. U Beču je govodina netom poskupila za 5 ovč. po kilogramu, a tamošnji mesari obrazlažu povišenje izgovorom, da ne ima na tržištu blaga. Kako smo dobro obavješćali, uputio je bečki magistrat tamošnju marvinske trgovce i mesare na zagrebačke tjedne sajmove, gdje da ima uvijek valjana blaga u dostojnoj količini. Eto se pruža s toga još bolja prilika, da naši gospodari svoje blago dobro unovče. Prošla su ona vremena, gdje su mesari na sajmovih nudjali seljaku za njegovo mukom i brigom uzgojeno blače, sv. su htjeli. Danas nije seljak više vezan na pojedine godišnje sajmove u njegovoj okolini; svake sriede može dotjerati blago u Zagreb na tjedni sajam, gdje su mlađe valja, dobro će ga prodati. A kad narod vidi, da mu se trud oko stočarstva bolje isplaćuje nego svaki inij njegov rad, on će sve sile uprijeti, da uzgoji valjanu stoku. Nu to treba našemu seljaku kazati, upućivati ga svakom sgodom — a to je, što molimo sve prave prijatelje naroda. Što smo rekli za rogatu marvu, valja u istoj mjeri i za konje i za krmad. S toga gledista su tjedni sajmovi u Zagrebu od velike narodno-gospodarskvene znamenitosti, te zaslužuju najpamnije njegove strane mjerodavnih faktora i prijatelja naroda.

„Vianac“ br. 39. izišao je sovim sadržajem: Nove pjesme. Spjevao August Harambašić. — Pretorijanac. Historički pripoviest iz 18. vjeka. Piše Josip Eugen Tomić (Nastavak). — Olimpija. Novela. Napisao Franjo Cirak. (Svršetak). — Jagodna voda. Napisao I. S. Targenjev, s ruskoga preveo Stjepan Lukić. — Pučki učitelj. Po de Amicisovoj knjizi „Il romanzo d'un maestro“ sastavio Petar Kuničić. (Nastavak). — Književno pismo. I. „On zna sve“, priča L. K. Lazarevića, II. „Novo oružje“, priča Šimo Matavulja, Biograd 1890, 139 str. Od M. Š. — Listak: K slikam. Književnost. Svaštice. — Slika: slava žetve u Rusiji. Slikao A. Zenzov. — „Vianac“ izlazi svake subote na dva arka. Ciena mu je na četvrt godine 1 for. 50 nč., poštom 1 for. 75 nč. Svi do sada izišli brojevi mogu se dobiti.

Priposlano. *)

Moje priposlano pismo u dičnoj „Našoj Slogi“ u broju 35. t. g. je nekoga piskara ugrizalo u srce kako sam čitao odgovor sa plitkim tumačem u liepo-imenom ali žubozbo grdoslovnom listu: „Istrij“, pod naslovom: „Comunicato — buffo“. Nebih se dostojao odgovoriti kad bi samo mudri Italijani spomenuti list čitali, ali pošto ga većim dielom nemudri i prosti čitaju, mogao bi koji vjetrujak čak posumnjati, da sam hototomno lažno i zlobno napisao neke stvari u mojem zadjem priposlanom, pa ero me, da opet odgovorim na pitanja gornjega piskara:

Tvrdio sam i tvrdit ću uvijek pa i javno, da je nalog zemaljskog odbora proti zakonu i proti zdravoj pameti u pogledu zahtjeva talijanskoga dopisivanja od strane čisto hrvatskih občina. — Nikad pak nisam ustvrdio, da se talijanski u obće ne može dopisivati. Neka slobodno zemaljski odbor talijanski dopisuje s talijanskim uredima; ja proti tomu nisam bio i neću bit, pošto znam, da je to sasvim naravski. Neopitam ovdje opet gospodima „buffo“ nek mi pokaže u kojem zakonu stoji, da zemaljski odbor u Poreču smije zahtjevati od mene Hrvata, predjedništva cestovnog odbora, da upravo moram davati svaki put prievode talijanske uz hrvatske dopise? Zemaljski odbor u Poreču je kao takav ne samo Talijana nego i većine Slavena u Istri, od kojih većina neznaju sv. križa učiniti talijanski a i neće da budu Talijani, a to zato, jer se Bogu protjelo, da se rode od hrvatskih roditelja. — Hrvati dakle su rođeni i Hrvati žele ostati d. smrti. Zemaljski odbor u Poreču u pogledu ove ogromne većine dobroga hrvatskoga naroda morao bi si radi ove većine pri-

*) Za članka pod ovim naslovom neodgovara uredništvo.

stroit znanje hrvatskog jezika a nipošto zahtjevati onu anomaliju, da čisto hrvatske občine moraju slati uz hrvatske dopise i talijanske prievode. Zahtjevati od mene dakle, kao predjedništva cestovnoga odbora, da moram uz hrvatske dopise slati i talijanske prievode, po mene je stvar nečuvena i upravo nečovječna, jer je proti zakonu, proti zdravoj pameti i proti naravi. Ako sam pisao kadšto talijanski zemaljskomu odboru, pisao sam iz važnih uzroka a učinio sam s velikim trudom i trošenjem... nu o tom za sada liepo mučiti, jer da nešto kažem, nebi ni malo častno bilo po zemaljski odbor. — „Gufo“ hoću reći „buffo“ kvrili ovako: „perche non voleva pagare 20 è stato punito con fior. 40“. Al to nije istina, jer sam ja bio kažnjen globom u isti čas na temelju dekreta od dne 16. marta 1889 br. 550 i 616 pošto nisam mogao dati zahtjevane prievode! Takovi zahtjevi u nijednom zakonu Austrijskom nestoje, a reć bi, da se neki zakon hoće na svu silu na škodu većine Hrvata u Istri tumačiti u Poreču. Moj dragi „buffo“, meni se čini, da si ti odviše „ardito“ kad trdiš, da vihovno upravo sudiste nemože ništa prema odlukam zemaljskog odbora. Osvjedočen sam, da se uz dobru volju nalazi osubah i u Beču i drugdje, koje bi nekako bolje tumačile one paragafe o dužnostima predjedništva cestovnoga odbora, te nebi nikada proizlazilo, da ovaj posljednji mora biti upravo rob u pogledu jezika i dopisivanja sa Porečom. Znat će jamačno i zemaljski odbor, da „ona globa od 50 for.“ ne može se na dopisivanje pod morati u ovom jeziku, u kojem hoće zemaljski odbor, nego na predjedništva već zakonito izabrana kad neće, da prima te časti. Ili zemaljski odbor misli zar, da će me takovim postupkom prestrašiti, te ću se odreći predjedničke časti, pa na moje, da će nješto doći kakova druga osoba koja će opet računati „per requisiti di cancelleria fior. 40 all'anno“, te si ona „belino“ anticipirati poslati njoj za druge vrhne novac u ime svoje „beline placice“ makar pri tom neimala ni cestara čim platiti, koji krsvao zasluži po svim na ledu i buri a po letu na sunčanjoj pripeci, svoju siromašnu placicu. Nu „gufo“ moj, tješji se — ako i ja odstupim — neće pak neće takar „gufović“ doći na stalično predjedništva cestovnoga odbora. Znanu različit dobro već janjca od kože kao i slavića od „gufa“ i „buffona“.

„Buffo“ ili kako se već ono... zove pita me za odgovor na njegova pitanja, a ero mu ga:

Ad I. Nisam ja zahtjevao ni pitao nikakove oblasti pa ni zemaljski odbor,

da mi mora pisati u jeziku njemu nepoznatom. Zahtjevao sam i zahtjevam, da prima hrvatske dopise i račune bez talijanskih prievoda, kao što ja predjednik rodom Hrvat, primam talijanske dopise iz Poreča i drugih mjesta bez hrvatskog komentara li prievoda.

Ad 2. Ne samo pokrajinski odbor u Poreču nego svaka zakonita oblast c. kr. i zemaljska u Istri dužna je primati hrvatske spise, pošto su za Istru proglašeni kao službeni jezici i hrvatski i talijanski. Odgovor neka slijedi u kojem mu jeziku drugo, samo da je onaj jezik u Istri govoren i u obće poznat od većine pučanstva.

Ad 3. Tko zasluži globu neka se slobodno udari, ali nipošto za nečuvene i upravo neuljudne razloge, kako je od zemaljskog odbora kažnjeno podpisani. Neka nemisli zemaljski odbor, da mi je tim za mušilo usta i prelomio pero. Ja na ovim poručim, da neću mučiti i znat ću druge kurake činiti i a pošten sviet neka sudi gdje je pravo, gdje li krivo. Do vidova!

Buzet, dne 24. septembra 1890.
Fran Flego s. r.

Listnica uprave.

G. G. M. Stijanac plaćeno je ovim za tekuću godinu. Poslati se nadalje za „Našu Slogu“ od 1. avg. do 31. avg. slijedeći čitatelji: B. J. Zadr for. 5; V. I. Zimij for. 2.50; U. I. sv. Petar u Šumi for. 2; Kutarsko školsko vijeće Volosko for. 1 (oglas); V. A. Svinjak for. 2; B. I. Kastar for. 2.5; B. K. Rieka for. 1.25; B. J. Gjurgjorac for. 2.50; B. de. I. Kerk for. 5; M. M. Volosko for. 2 (oglas); R. J. Volosko for. 1; I. A. Sinj za sebe i brata for. 5; K. G. Materja for. 2.50; J. dr. M. Sarajev for. 5; Z. A. Penat for. 5; H. V. Kastar for. 2.50; S. I. Brno for. 7.50 (oglas); J. dr. M. Sarajev for. 5; Z. A. Penat for. 5; P. Kalinovac for. 1; Z. S. Luka for. jedan; K. A. Trst for. 5; L. Fr. Trst for. 2.50; K. F. Kastar for. 3; V. M. Br. Moravice for. 2; Upr. tekožbu u Beču for. 4 (oglas); L. A. Kopar for. 5; M. J. Rieka for. 5; P. A. Rukavac for. jedan (oglas). (Slijedi...)

Grižea bal kašalj, hreputavica, prenamokli, narez, zadavica, rora zapala astiluh itd.

mogu se u kratko vrijeme izliječiti rabiljenjem.

NADARENH

Prendinijevih sladkišah

(PASTIGLIE PRENDINI)

Što jla gotovi Prendin. lučbar i ljekarnar u Trstu

Veoma pomazu učiteljem, propovjednikom itd. Prendinijevih kašljnih noćih, navadne jutranje hreputavice i grlečnih zapalab nestoje kao za čudo uzimanjem ovih sladkišah.

Opazka: Valja se paziti od varalica, koji je ponajviše. Zato treba uvijek zahtjevati Prendinijevih sladkišah (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kutijice (skautule) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima natisnuto na jednoj strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“

Ciena 30 nč. kutijici zajedno sa naputkom.

Prodaju se u Prendinijevoj ljekarni u Trstu

(Farmacia Prendini in Trieste) i u mnogim ljekarnah svieta.

+

Razviljeni suprug Mate javlja ovim svoj rodbini, prijateljem i znancem, da mu je premila supruga, dotično majka gospođja

JELICA POLLICH

rođena pl. Thianich

nakon kratke ali teške bolesti dne 26. t. mj. po noći u Gospodu usnula. — Pogreb predrage pokojnice obavio se dne 28. t. mj. u 4 sata poslije podne iz kuće br. 16, Via della Caserma.

Molimo, da budemo oslobodjeni sućutnih posjeta.
Druga objava nebijase izdana.

Pogrebni zavod Zimolo, Corso broj 37.

Zahvala.

Mnogobrojnoj rodbini, znancem i prijateljem, i svim onim, koji mi izkazaste toplu sućut prigodom bolesti i smrti moje predrage i nezaboravne supruge

JELICE

te koji premile njezine ostanke doprišete do hladna groba, il na budi koji način nastojaste ublažiti našu neizmjernu bol, budi ovim izrečena najsrdčajnja hvala: Bog njimi platio!

U Trstu, dne 29. septembra 1890.

Mate Pollich.
za sebe i svoju siročad.

Tažnim srcem javlja podpisani svim rođakom, prijateljima i znancem, da mu je preljaga sestra

MARIJA NICOLICH

nakon duge i teške bolesti u 61. godini života danas u 6 1/2 sati posle podne, providjena svetootajstvi grčko-izb. čnog obreda, blago u Gospođinu usnula.

Pogreb zemaljskih ostanaka sledi izravno na mirogaj (groblje).

TRST, 29. septembra 1890.

Nikola vitez Nicolich.

Umoljava se odustati od sućutnog pohajdanja, kao također i od pošiljanja vijenca i cvieća. Zared Zimolo, Corso, 37.

Lutrijski brojevi

Dne 27. septembra.

Beč	54	47	11	72	15
Grac	64	39	66	76	68
Temešvar	69	84	77	76	65
Dne 1. oktobra.					
Brno	35	20	4	6	9

Zivic i drug. u Trstu

madu u svojem skladištu, ulica Zonta br. 5. svakovrstnih strojeva za gospodarstvo te za svaku drugu porabu, kao i sve ostalo što spada na strojeve. Oaobito preporučaju se njihove sisaljke (pumpe) za vadenje vode, pretakanje vina, gašenje vatre, skropljenje trta i bilju; cieti za vodovode te za svaku drugu porabu iz liernoga i kovanoga željeza, kositra, kaučuka i lana; mlatilnice i čistilnice žita, trebnice kuruze, slamo-rezalice, tiskalnice, mastionice grozdja itd. Prodavaju samo prokušani izvrstni izvanjaku i domađu garantiranu robu uz niske cene šaljuć ju svuda prostu od carine.

Za sada preporučamo osobito mlatilnica i čistilnice žita sa upazkom, da naše strojeve također sami popravljamo.

Dočim se bliža čas trganju grozdja preporučamo naše trde tiskalnice i mlatilnice (preše i mlince za grozdje).

Strojeve kod nas kupljene popravljamo kad je od potrebe i priskrbujemo za oštećene dielove, druge dielove.

Schivitz & Comp. i

Obznanana.

Oni, koji žele polaziti „Delavsku školu“ u Kastvu, neka se prijave i upisu kod odbora škole, dotično kod glavarstva občine u Kastvu najkasnije do 15. oktobra t. g. pošto istoga dana podučavanje zapčinu.

Ravnateljstvo „Delavske škole“ u Kastvu dne 1. oktobra 1890.

M. Šepić, pr. ravn.

Marijaceijske želudačne kaptijere

zvratno zdravile pri vseh boleznih na želodcu.

Neprecenljive dobrote je posebno vpliv njihov pri nečistosti, slabosti želodca, ako v grta smrdi, napenjanja, kiselom pehanju, koliki, želodčnem kataru, gorčični (travci) pri preobilni proizvodnji sline, raznici, blvanju in grujanju glavobolu, (ako je bol želodca krč v želodcu, zabasani, probitnosti želi in pišči želodcu.

Cena steklenici je z nakazom vred samo 40 nov. Velika steklenica samo 70 nov. Glavni razlog ima lekarničar Karl Braudy, Kremšler, (Moravija) Svarilo? Pristne Marijaceijske želodčne kaptijere. Znanjejejo in posemaje se mnogovrstno. V znamenje pristnosti mora biti zamotana vaska steklenica v rdeči omot, providen z gornji varnostno znamko ter mora biti na vsakem priloženem poduku za vporabo razum tega opomnjenjo, da je bil isti tiskav v tiskarji g. Guseka i Kremšler (Kremšler). 6-43

Marijaceijske pilule proti začepljenju.

Ove više godina sa najboljim uspehom isbaljeno pilule proti začepljenju čela patvora se mnogo. Neka se tazi dakle na gornju zaštitnu znamku i na podpis lekarnika C. Brad y, u Kremšlu. Cena kutijici 20 kr. Zahoji sa 8 kutijici 1 for. Ako se novac unapred pošaljo stoji jedan zaboj for. 1.20, dva zaboja for. 2.20.

Marijaceijske želodčne kaptijere ciso tajno ared-tvo. Deli, iz katerih obstoji, oznanjeni so na vsaki steklenici priloženemu poduku za vporabo.

Prave marijaceijske želudačne kaptijere i marijaceijske pilule proti začepljenju dobivaju se prave u:

V Trstu u Lekarnah: dr. Vittorio Serravallo al Redentore (glavno skladišče); pl. Leitenburg All' Ercole trionfante; de Leitenburg Eduard, alla Salute; A. Praxmayer ai due Mori; Prendini Pietro, alla fontana imperiale; Benedetto Sa avai All' amazone Trionfante; Antonio Suttina, Batt. al Camello; Benedetta Vlah-Minassi, dvorska lekarna; Biazolletto, all' orso nero. — U Sezani u lekarni: Filipa Ritschela, kao što i u svih ostalih lekarnah.

Hrvatsko pripomočno društvo u Beču.*

U utopičnu „Hrvatskog pripomočnog društva u Beču“ izprašnjeno je sedam mjesta, koja će se za prvi semestar iduće školske godine 1890/91. do 20. listopada 1890. popuniti, U utopičnu davamo besplatno stan, ognje, razvrjetu i pudvorbu.

Mjesto takovo može svaki dostojni i siromašni djak hrvatske narodnosti dobiti, koji sveučilište ili drugo ovomu ravno učilište u Beču polazi, te svojoj molbi priloži: I. svjedočbu siromaštva, potvrđjenu gradskim (občinskim) načelnikom, župnikom i grantovnom oblašću; II. školske svjedočbe (jednu ispitnu ili dvie svjedočbe o kolokvijama posljednjeg semestra, dotično svjedočbu zrelosti); III. imenka. — Molba neka se do 20. oktobra 1890. uprave na podpisanog tajnika društva.

Beč, 15. septembra 1890.

Dr. K. Kozic, Franjo Vahčić, predsjednik, tajnik.

*) Preporučamo i ovom zgodom našem prijateljem što toplije ora plemenito društvo, u kojemu nalaze utopična i podpore i siromašni hrvatski djaci iz Istre. (Op. Ured.)

Najbolja i najmoderniji
BRNSKA SUKNA ZA ODJELA
Sukna za zanimke i prosljetno kaptije u obradu od tri metra sa podigne odjele po 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100 metra. — Ako se novac unapred pošalje, dobije se poljupla izlako. Ured: Ravnateljstvo Trstaka.

Vincenz Novak, Brunn
Kraunmarkt 13. 93.
Besilji proti gotovom ili posređom. — Ako se novac unapred pošalje, dobije se poljupla izlako. Ured: Ravnateljstvo Trstaka.

BRNSKA SUKNA ZA ODJELA

Parobrodarska vožnja M. Šverljuga i drug — Rieka.

Zimski vozni red

valjan od 16. septembra t. god. do nove odredbe (dopustili vrijeme.)

Pruga Rieka - Pula i natrag.

Odlazak iz Rieke u 6 1/2 sati u jutro.	Odlazak iz Pule u 6 1/2 sati u jutro.
Ponedjeljak za Opatiju, Lovran, Mošćenice, Berseč, Cres i Pula.	Utorak za Cres, Berseč, Mošćenice, Lovran, Opatiju i Rieku.
Sreda za Opatiju, Lovran, Mošćenice, Berseč, Rabac i Pula.	Četvrtak za Rabac, Berseč, Mošćenice, Lovran, Opatiju i Rieku.
Petak za Opatiju, Lovran, Mošćenice, Berseč, Cres i Pula.	Subota za Cres, Berseč, Mošćenice, Lovran, Opatiju i Rieku.

Pruga Rieka-Krk i natrag.

Odlazak iz Rieke nedjelja, utorak i petak.	Odlazak iz Krka ponedjeljak, sreda i subota.																																												
<table border="1"> <tr> <th>Odlazak iz</th> <th>u</th> <th>Dolazak u</th> <th>u</th> </tr> <tr> <td>Rieka</td> <td>10. jutro</td> <td>Omišalj</td> <td>11. — jutro</td> </tr> <tr> <td>Omišlja</td> <td>11.10</td> <td>Mališku</td> <td>12.05</td> </tr> <tr> <td>Mališke</td> <td>12.15 p</td> <td>Krk</td> <td>1.45 pp</td> </tr> <tr> <td>Krka</td> <td>2.05 pp</td> <td>Šmerag</td> <td>2.50</td> </tr> <tr> <td>Šmerga</td> <td>3. —</td> <td>Krk</td> <td>3.45</td> </tr> </table>	Odlazak iz	u	Dolazak u	u	Rieka	10. jutro	Omišalj	11. — jutro	Omišlja	11.10	Mališku	12.05	Mališke	12.15 p	Krk	1.45 pp	Krka	2.05 pp	Šmerag	2.50	Šmerga	3. —	Krk	3.45	<table border="1"> <tr> <th>Odlazak iz</th> <th>u</th> <th>Dolazak u</th> <th>u</th> </tr> <tr> <td>Krka</td> <td>7. — jutro</td> <td>Šmerag</td> <td>7.45 jutro</td> </tr> <tr> <td>Šmerga</td> <td>7.55</td> <td>Mališku</td> <td>9.35</td> </tr> <tr> <td>Mališke</td> <td>9.45</td> <td>Omišalj</td> <td>10.40</td> </tr> <tr> <td>Omišlja</td> <td>10.45</td> <td>Rieku</td> <td>11.45</td> </tr> </table>	Odlazak iz	u	Dolazak u	u	Krka	7. — jutro	Šmerag	7.45 jutro	Šmerga	7.55	Mališku	9.35	Mališke	9.45	Omišalj	10.40	Omišlja	10.45	Rieku	11.45
Odlazak iz	u	Dolazak u	u																																										
Rieka	10. jutro	Omišalj	11. — jutro																																										
Omišlja	11.10	Mališku	12.05																																										
Mališke	12.15 p	Krk	1.45 pp																																										
Krka	2.05 pp	Šmerag	2.50																																										
Šmerga	3. —	Krk	3.45																																										
Odlazak iz	u	Dolazak u	u																																										
Krka	7. — jutro	Šmerag	7.45 jutro																																										
Šmerga	7.55	Mališku	9.35																																										
Mališke	9.45	Omišalj	10.40																																										
Omišlja	10.45	Rieku	11.45																																										

Pruga Ika-Opatija-Rieka i natrag

valja od 1. oktobra t. g.

Odlazak iz Ike	Odlazak iz Rieke
Svaki dan u 7 sati u jutro za Lovran, Opatiju, Volosko i Rieku.	Svaki dan u 10 sati u jutro za Opatiju, tičuć Volosko.
Odlazak iz Opatije.	Odlazak iz Rieke
Svaki dan o podne ravno za Rieku.	Svaki dan u 2 sata popodne za Volosko, Opatiju, Iku i Lovran.
Odlazak iz Opatije.	Odlazak iz Rieke
Svaki dan u 5 sati po podne za Rieku.	Svaki dan (osim ovdagnana) u 3 1/2 sata po podne ravno za Opatiju.

Za krcanje robe treba se oglasiti kapetanu parobroda.

RIEKA, septembra 1890.

-3-

RAVNATELJSTVO.

BRNSKE

suknene estanke za jesen i zimu razlijeje proti gotovom ili posređom uz cene osobito niske, i to samo u dobro kakvoće:

3.10 mt. sukna za odjelo	for. 480
3.10 - - - - - boju	6.80
3.10 - - - - - lino	10.50
3.10 - - - - - vrlo fino	16.50
3.10 - - - - - kapute	5.60
2.10 - - - - - lino f. 12-16.	—
2.10 - - - - - leden f. 3.40 do	4.20
2.10 - - - - - lni f. 5.40 do	6. —

TVORNIČKO SKLADIŠČE SUKNA

H. FUSSEPP u BRNO

DOMINKANERPLATZ 8.

Uzori besplatno i franke. Ako nagradja zaručeno, prima se natrag. 5-20

Bv. 816.

Natječaj.

Na dvorazrednoj mješovitoj pučkoj učioni u Kanfanaru je otvorena služba stalne učiteljice III. vrst. a hrvatskim nastavnim jezikom, a taljanskim kao predmetom.

Plaća za tu službu ustanovljena je u pokrajinskom zakonu od 14. decembra 1888. br. 15. k. m. v. od 1889.

Molbe neka se šalju podpisanomu školskomu vieću zakonitim putem u teku od četiri tjedna.

Od c. kr. kot. školskoga vieća Pula, 26. septembra 1890.

Conti v. r., predjednik.

Gotov zaslužak.

Vsak priden mož more si na jako dostojnu način na dan prislati 5 do 10 gld. zaradje, ako prevzame lukrativno zastopstvo za nek porodi vdomaćen artikel.

Agencije nastavljajo se po vseh mestih morabije in ako se rabljivi, dobe tudi stalno plaća.

Ponudbe je pošiljati: 10-10-16 J. Löwy, Budapest, Hatvanergasse.

Dunajske razstavne Srečke à 1 gl. Malo jih je še II srečk 10 gld. 6 srečk 5 gld. 50 kr.

Glavni dobitak 50.000 gold. a. vr.

Zrebanje že 15. oktobra tega leta Srečke po 1 gld.

Srečke à 1 gld. dobivajo se v Trstu pri: Giuseppe Bolaffio, Alessandro Levi, Enrico Schiffmann, Ign. Neumann, Marco in Nigris.

3-9 4